

Försvarsdepartementet
Ministern för civilt försvar

Till riksdagen

Svar på fråga 2024/25:1238 av Lena Johansson (S)
Kommunalförbundens roll i höjd beredskap

Lena Johansson har frågat mig hur jag, inom mitt ansvarsområde, avser tydliggöra kommunalförbundens roll i höjd beredskap och säkerställa att dessa får del av statlig vägledning, tillsyn och resurser för att kunna fullgöra sitt uppdrag inom det civila försvaret.

Det kraftigt försämrade säkerhetsläget och erfarenheter från Ukraina har tydliggjort behovet av ett starkt civilt försvar. Kommuner är centrala i arbetet med att stärka förmågan i det civila försvaret och det pågår också ett intensivt arbete runt om i många kommuner. Detta är också en bild som bekräftas av Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) förmågebedömning av det civila försvaret där det konstateras att en utveckling har skett hos kommuner, även om det fortfarande är stor spridning i graden av utveckling mellan olika kommuner.

Enligt 3 kap. 8 § kommunallagen (2017:725) får kommuner och regioner bilda kommunalförbund och överlämna skötseln av kommunala angelägenheter till sådana förbund. Vilka uppgifter som ett kommunalförbund har får bestämmas av de kommuner eller regioner som ingår i förbundet.

En tydlig erfarenhet från kriget i Ukraina är de omfattande insatser som räddningstjänsten dagligen utför. Uthålligheten är central. I Sverige finns exempel på att flera kommuner går samman i större räddningstjänstorganisationer som till exempel kommunalförbund. Det medför att fler delar på resurser som personal, utrustning och ledningssystem. Det leder ofta till kostnadseffektivitet och bättre täckning vid större eller simultana händelser.

Regeringen har under mandatperioden kontinuerligt tillfört medel till kommuner och regioners arbete med civilt försvar. I senaste budgetpropositionen för 2025 (prop. 2024/25:1) tilldelades kommuner och regioner ytterligare 110 mnkr inom ramen för de överenskommelser mellan MSB och SKR om kommunernas och regionernas arbete med civilt försvar. Den totala summan i dessa överenskommelser för 2025 är 739 mnkr till kommuner och 125 mnkr till regioner.

Totalförsvarspropositionen 2025–2030 (prop. 2024/25:34) och efterföljande inriktningsbeslut för totalförsvaret och det civila försvaret innehåller dimensionerade planeringsförutsättningar

vilka utgör stöd i planeringen av totalförsvaret. Dessa planeringsförutsättningar ska kunna användas av alla aktörer inom det civila försvaret inklusive kommunalförbund. Utöver detta har MSB också tagit fram en rad vägledningar för att stötta kommunerna i arbetet med civilt försvar.

Regeringen tog i september 2024 emot ett betänkande från Utredningen om kommuners och regioners beredskap. Förslagen i betänkandet, *Kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig (SOU 2024:65)* som remissbehandlats och bereds inom Regeringskansliet, utgör ett viktigt underlag för regeringens fortsatta åtgärder i syfte att stärka förmågan hos kommuner och regioner.

Totalförsvaret är ett kollektivt ansvar som omfattar hela samhället och det är våra gemensamma ansträngningar som bygger den samlade förmågan.

Stockholm den 18 juni 2025

Carl-Oskar Bohlin